

N.Y.C. TIME

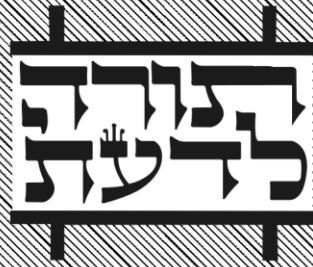
זמן הדלקת נרות - 7:07

סוף זמני ק"ש - 9:09

9:45 -

סוף זמן תפלה - 10:49

דף היומי לש"ק: ב"מ ל"ח

בס"ד, עש"ק פ' שמיני - פרשת החודש - שבת מברכים ניסן - שנת תשפ"ד לפ"ק

פרשת שמיני

"וישמע משה וייטב בעיניו" (י:ג). זייטב בעיניו, פירשו חז"ל (זבחים קא:) שהודה ואמר 'שמעתי ושכחתי'.

בספר לולי תורתך איתא: מרן הגר"א שך זצ"ל סיפר מעשה נורא מענוותנותו של פוסק הדור הג"ר יצחק אלחנן זצ"ל. רב בקהילה קטנה נשאל שאלה, נעלמו ממנו דברי הש"ך בענין פוסק שלא כהלכה. היתה שם סיעה שהתנגדה לרב, ועתה תפסה אותו בקלקלתו. מה עשו? שיגרו מברק (telegram) לקובנה, אל רבי יצחק אלחנן, וביקשו הכרעתו בשאלה זו. מיד השיב להם תשובה להלכה בניגוד לדברי הש"ך, כדעתו של רבם! שיגר את המכתב, בידעו שלא יגיע לידיהם אלא למחרת. כעבור כמה שעות שיגר מברק בהול, ששגה בדינו ומצא שהש"ך דן בענין ופוסק ההיפך ובטלה דעתו. וכשיגיע מכתבו לידם ידעו שחזר בו ממה שכתב שם.

ומה הי' פשר דבר? ודאי שרבי יצחק אלחנן ידע דברי הש"ך, ולפיכך השתאה כשנשאל במברק בהול שאלה כה פשוטה. בחכמתו העצומה הבין, שכפי הנראה נכשל שם הרב הוראה, ויש לו מתנגדים האורבים למפתחו. החליט לסכור את פי מחרחרי הריב, ולהראותם שאפילו פוסק הדור עלול לשכוח סעיף בש"ך - רב עיירה על אחת כמה וכמה ...

ולשם כך מחל על כבודו וכבוד תורתו, והראה כאילו טעה בעצמו.

"ואת השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס וגו' ואת הארנבת כי מעלת גרה היא ופרסה לא הפריסה וגו'" (יא:ה). בספר הר צבי עה"ת מובא: דקדק הגרי"ל דיסקין על זה שכתוב 'לא יפריס', ולא כתוב 'איננו מפריס' כמו גבי גמל לעיל.

וביאר דהשפן טבעו שכלל שיתגדל יתחלקו פרסותיו יותר אבל לא לגמרי. וסד"א דכיון שסופו להתחלק הוי כמו דגים, דאע"פ שאין להם עדיין סימני טהרה, מותרין. לכן כתוב 'לא יפריס', דכיון דלא יפריס כולו הוא טמא, כי מקצת איננו מועיל.

ובספר שערי שמחה הסביר יפה מה שנאמר "ואת השפן כי מעלה גרה הוא", וכן בארנבת וחזיר, דלמה מזכיר סימני טהרה. אלא שרמז יש כאן, שמי שאינו טהור באמת, גם סימן טהרה לטומאה יחשב. וראה בכלי יקר שכתב ענין זה.

ויש להוסיף מה שאמרו בשיבת וואלאזין על הפסוק "אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה" (בראשית יג:ט), פירשו כך: אם השמאל - היינו אם תלך ותראה כשמאלי כפי שאכן אתה, "ואימינה" - אני לתומי אלך בדרכי ואתה בדרכך. אבל 'ואם הימין' - היינו אם תחפוץ

"ולהבדיל בין הקודש ובין החול" (י:ז). מצינו שבדברים גשמיים שייכים כובד ומשקל (weight), ודברים רוחניים הם קלים ולפעמים עפים באויר.

אחז"ל (סוטה לה.) הארון נושא את נושאו. וכן אמרו שהחי שיש בו נשמה - ואפי' בהמה שיש בה נפש בהמית] נושא את עצמו (עיין יומא טו:).

ועיין בגמ' (סנהדרין קז:, סוטה מז.) שגיחזי החטיא את הרבים [לפי דעה אחת] במה שתלה אבן שואבת (magnet) לתלות את עגל של ירבעם, והעמידו בין שמים לארץ. [עיין ביד רמ"ה שפי': כיצד תלה לה, ציפה אותה ברזל מכאן ומכאן, והעמיד שתי אבנים שואבות בשתי כתלים שמכאן ומכאן, והעמיד את העגל באמצע]. והטעם הוא משום דדבר שעף באויר מעצמו נראה כאילו יש בו כח אלקי.

בבעל הטורים עה"פ "ולהבדיל בין הקודש ובין החול" איתא: 'החול' - ב' במסורה, "בין הקודש ובין החול", ואידך "כובד אבן ונטל [משא] החול" (משלי כו:א). כיון שנבדל בין קודש לחול במוצאי שבת איכא כובד אבן ונטל החול, שאדם כבד במוצאי שבת בשביל נשמה [יתירה] שאבדה (עיין ביצה טז, תענית כז:). [עיין בעטרת אד"ר שעל בעל הטורים שפי': זה ידוע דחייא קליל [קל] ממיתא. וזה גורם חיות הנשמה. ובשבת דאיכא נשמה יתירה נמצא הוא קליל יותר. ועל זה הוא בא הרמז "ונטל החול", ומילת 'החול' דהתם פירושו עפר, וזה רומז על כבידת הגוף שמעפר יסודו].

והנה, המגיד מדובנא זצ"ל, בספר כוכב מיעקב על ההפטרות, בהפטרות פ' ויקרא פ"י את הפסוק: "ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל" (ישעי' מג:כב) על פי משל לאחד שבא מן הדרך ערב שבת סמוך לחשיכה. ויהי הוא בא אל עירו וירץ מהרה אל ביתו והחפצים שהיו בידו הניח ביד הבעל עגלה לאמר, אלך לביתי ואשלח להביא את אלו. ויבוא אל ביתו וימהר וישלח נער אחד אל בעל העגלה להביא משם את אגודתו. והנער הלך והביא ונכנס אל היכל הסוחר, ויאמר לו הנה הבאתי סחורותיך, ובתוך הדברים הוא מקנח את פניו בכנף בגדו מזיעת אפו ומדבר דבריו בקוצר רוח מאד. ויאמר אליו הסוחר, איה אגודתי אשר הבאת - לא שלי הבאת, מי יודע של מי הוא. ויאמר לו הנער, לך נא ראה בחדר הנ"ל ודאי שלך הוא. ויאמר אליו העשיר, אין מהצורך לי ללכת ולראות, כי הלוא עיני רואות כך הזוהמא הגדולה וזיעת אפך, הלוא אגודתי היא אגודה קטנה וקלה - אין בה במה להזיע.

וזהו ממש מוסר חכמה נגד קצת המתחפשים ומראים בעצמם יגיעה בעבודתם. אמר עליהם "ולא אותי קראת יעקב", יען "כי יגעת בי ישראל". הלוא בעבודה ואגודה שלי נאמר "כי קרוב אליך הדבר מאד וגו'", ומה זה יגעת - מדוע אתה עיף ויגע כל כך, עי"ש.

להראות כלפי חוץ כימיני, אז 'ואשמאילה' - אפרסם ברבים ואגלה את פרוצופך האמיתי שאתה שמאל, ואין חלקך בינינו.

בענין איסור לכהן ששתה רביעית יין לישא את כפיו

בשמיני למילואים כתוב: "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם" (ט:כב), ופירש"י: "ויברכם" - ברכת כהנים - יברכך, יאר, ישא.

לקמן בפרשה, לאחר שמתו נדב ואביהוא נתייחד הדיבור עם אהרן ונצטוו: "יין ושכר אל תשת וגו' בבואכם אל אהל מועד ולא תמותו" (י:ט).

במדרש (ויק"ר פי"ב:א) איתא: לא מתו בניו של אהרן אלא על שנכנסו שותיין יין לאהל מועד.

בפ"ד דתענית (כו:): איתא: דכולי עלמא מיהת שיכור אסור בנשיאת כפים. מנהני מילי, אריב"ל וכו' למה נסמכה פרשת כהן מברך לפרשת נזיר, לומר, מה נזיר אסור ביין אף כהן מברך אסור ביין וכו' אי מה נזיר אסור בחרצן אף כהן מברך אסור בחרצן. א"ר יצחק אמר קרא: "לשרתו ולברך בשמו" (דברים י:ח) - מה משרת מותר בחרצן, אף כהן מברך מותר בחרצן. ופירש"י: מה משרת כו' - עובד עבודה, דלא מיתסר אלא שותיין יין ממש דכתיב: "יין ושכר אל תשת וגו'" (ויקרא י:ט) - הא בחרצן - מותר.

בהל' נשיאת כפים (או"ח סי' קכ"ח סע' ל"ח) כתב הטור: שיכור לא ישא כפיו, כתב הרמב"ם ז"ל, ששה רביעית יין בבת אחת לא ישא כפיו, שתאו בשתי פעמים או שנתן לתוכו מעט מים, מותר.

ואם ששה יותר מרביעית אע"פ שהוא מזוג ואע"פ ששתאו בכמה פעמים, לא ישא עד שישיר יינו מעליו.

כמה שאלות השייכות לענינו מובאות בס' נשיאת כפים כהלכתה (פ"י סע' ו-י"א): מה הדין אם ששה שאר משקים משכרים, או יינות שאינם משכרים?

ששה שאר משקין המשכרים, כגון: יין שרף, או שכר, או מי דבש וכדו', ונשתכר עד שאינו יכול וראוי לדבר בפני המלך, נחלקו בזה האחרונים: יש שכתב שיותר לישא כפיו עד שיגיע לדרגת שיכרות כשכרותו של לוט. אבל הרבה אחרונים סוברים דכל שנשתכר עד שאינו יכול לדבר בפני המלך, אינו נושא כפיו, וכך נוקטים לדינא. ולכתחילה לא ישתה כלל שום דבר המשכר קודם נשיאת כפים.

ששה יין מגיתו, דהיינו קודם שעמד ארבעים יום. או יין צימוקים, יש שאוסר לישא כפיו, ויש כמה אחרונים שמתירים לישא כפיו כיון שיש מגיתו וכן יין צימוקים אינם משכרים.

ואלו הדברים מפיגים את שיכרות היין: אם ששה רביעית, ילך מהלך דרך מיל או שירכב דרך מיל ויש אומרים שירכב דרך שלשה מילין. או יישן שינה מועטת אפילו כל שהוא.

ואם ששה יותר מרביעית, ירכב על דרך שלשה מילין [ואם ששה הרבה מאד, ירכב יותר מג' מילין הכל לפי רוב היין] או יישן שינה מרובה, אבל מהלך ברגליו או שינה מועטת אינם מפיגים את היין כששתה יותר מרביעית ואדרבה זה משכרו ומטרידו.

אם ששה יין שבתוך הסעודה, האם רשאי לישא את פיו? ששה יין בתוך הסעודה, יש שכתב שגם לא ישא כפיו, ויש שכתב שיש בתוך הסעודה אינו משכר ויכול לישא כפיו, ויש שהכריע שכל אחד ששתה בתוך הסעודה, יעשה כפי מה שמבין בדעתו, שאם מרגיש שיש לו קצת שיכרות, לא ישא כפיו.

האם טעימה וקידוש קודם נשיאת כפים מותרים? יש שחששו והחמירו על עצמם שלא לאכול ולשתות כלל אפילו כדי טעימה קודם נשיאת כפים.

ויש שכתב דדוקא בסעודת קבע יחמיר על עצמו ולא ישא כפיו, ולמעשה נהגו להקל, ובפרט מי שליבו חלש ודאי יכול לאכול ארעי.

וכן בשבתות ויו"ט בתפילת מוסף, מי שלבו חלש ואינו יכול לישא כפים אם לא יטעום דבר מה, מותר לו לקדש על רביעית יין שיתן לתוכו מים, או שישתהו בשתי פעמים ובודאי אם ישתה רק מלא לוגמיו [או שיקדש על מי דבש או מעט יי"ש] יכול לישא כפיו.

ויש שכתב עצה אחרת והוא, שישמע קידוש מחבירו ויצא ממנו יד חובתו, ופשוט הוא, עכ"ל.

והנה, בשו"ע (סי' קכ"ח סע' ל"ח) מבואר דאם ששה רביעית יין בבת אחת או יותר מרביעית - אע"פ שהוא מזוג - ואפי' שתאו בכמה פעמים, לא ישא את כפיו עד שישיר יינו מעליו. ובפסקי תשובות (אות פ') איתא: והיינו ע"י שינה מרובה עד שבקומו מרגיש שמוחו צלול והתפכח מיינו.

שוב איתא בפסקי תשובות (שם): ובמ"ב (ס"ק קמ"א) [כתוב] לענין שאר משקין המשכרים כיון שרף ובירה וכיוצא בהם [ד]ליכא איסורא לישא כפיו אלא א"כ נשתכר עד שאינו יכול לדבר לפני המלך. והטעם דמפלגינן בין יין לשאר משקין המשכרים משום דאיתקש כהן לנזיר [לפי שנסמכה פרשת כהנים לפרשת נזיר] - מה נזיר מותר בשאר משקין המשכרים ולא נאסר אלא ביין אף כהן כן, ומה שהתרנו לכהן לשתות יין עד רביעית אע"פ שלנזיר אסור, משום דאיתקש נמי ברכת כהנים לעבודת המקדש, ועבודת המקדש לא נאסרה לכהן אלא ששה רביעית יין בבת אחת.

כל זה מדינא, אבל ממנהגא כבר נהגו הכהנים שאין שותים כלל כל משקה המשכר עד אחרי עלייתם לדוכן. ויש שנהגו עוד סלסול לעצמם לא לשתות אף חלב דעפ"י הרמב"ם (בפ"א מהל' ביאת מקדש ה"ב) נכלל החלב בכלל משקה המשכר, ולכן נמנעו משתיית קפה עם חלב לפני התפילה, ואנשי מעשה בקרב הכהנים נוהגים שלא לטעום ולשתות מאומה לפני נשיאת כפיהם.

אך בודאי כל אחד ינהג כפי כוחו, כי מדינא מותר לשתות חלב, וכמו"כ כהן שליבו חלש ועפ"י פקודת הרופאים צריך לאכול דבר מה לפני התפילה מותר בכך, ואך ימנע ממשקים המשכרים.

ובשבת ויו"ט שצריך לקדש לפני טעימתו [נמצוי הרבה כהנים שעקב חולשתם צריכים לקדש בין שחרית למוסף ובפרט במקומות שמתפללים זמן רב] אזי יעדיף לשמוע קידוש מישאל ולצאת י"ח, ואם אי אפשר לו בכך, יקדש על כוסית יי"ש, ואם אי אפשר לו בכך יקדש על רביעית יין וישתה רק מלוא לוגמיו [רוב רביעית], או ישתה הכוס בשתי פעמים, או מזוג היין במים וישתה רביעית ולא יותר.

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

TORAH LODAAS

PARSHAS SHMINI
© COPYRIGHT 2024
BY RABBI MATIS BLUM Z"l

נדב בן דבורה לרפ"ש

רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
פעסא רחל בת דבורה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש

“שעיר עזים לחטאת” (ט: ג) - בתו"כ איתא: לכפר על מכירת יוסף
ששחטו אז שעיר עזים

“A goat for a sin offering.” The Toras Kohanim explains that this goat came to atone for the sin of selling Yoseif at which time his brothers slaughtered a goat and dipped Yoseif's blood into it.

Why did Hashem command the people specifically at the time that they were dedicating the Mishkan to seek atonement for the sin of selling Yoseif which took place so many generations earlier?

Hagaon Rav Zalman Sorotzkin, Z'T'L', explained that Chazal tell us that the purpose of the Mishkan was to unify Bnei Yisroel, and thereby bring them closer to G-d. Therefore, before they could achieve total unity, and before the Divine Presence would rest among the people of Israel, it was necessary to strive for forgiveness for selling Yoseif and the discord that it caused.

“וישמע משה וייטב בעיניו” (י: כ)

“And Moshe heard [what Aharon pointed out] and it was good in his eyes.”

The Midrash states that Moshe made a proclamation to the entire camp of Israel saying: I erred in the Halacha, and my brother, Aharon, came and taught me [the correct Halacha].

Why was it necessary to offer such a public declaration?

The Netziv, Z'T'L', said that Moshe wished to teach the people that they should not refrain from admitting their errors. By realizing that even the leader of Klal Yisroel did not consider it beneath his dignity to state that he had committed a mistake, they would be inclined to follow suit.

We similarly find in the Gemorah that various Amora'im stated: I was mistaken in what I told you (see Shabbos 63b).

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)
According to the strict Halacha, an *Aveil*, R'L', is

obligated in *Atifas Harosh* - covering his head with a Tallis or some other garment. However, this is not the practice nowadays. It is appropriate though, to have some covering on the head.

The Sefer, L'illuy Neshama (pg. 34) writes that an *Aveil* should wear a hat all day without removing it, and by this he will fulfill the obligation of *Ituf*. He cites this in the name of Hagaon Rav Y.S. Elyashiv, Z'T'L'.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) How is it possible to receive *Malkos Mi'd'oraysa* for eating less than a *Kezayis* of a forbidden food?
- 2) If a kosher fish is found in the digestive tract of a nonkosher fish, may it be eaten?
- 3) May a Kohein who cannot raise his hands, go to *Duchan*?
- 4) How many fins and scales must a fish have in order to be considered Kosher?
- 5) Is the *Livyoson* a kosher or non-kosher fish?
- 6) How old were Nodov and Avihu when they died?
- 7) How did Nodov and Avihu die?
- 8) When were Bnei Yisroel blessed that Hashem should open their hearts to learn Torah - *ייהי רצון שיפתח* “לבבכם לתלמוד תורה”?
- 9) In the beginning of the Parsha, Aharon was commanded to bring a calf as a *Chatos*, and Rashi (9:2) explains that it was to show that he was forgiven for his involvement with the sin of the *Eigel*. Doesn't this seem to contradict the concept of: *אין קטיגור נעשה סניגור (ר"ה כו.)*
- 10) Does the prohibition of *אבר מן החי* apply with regard to fish?
- 11) Is it permissible to swallow a whole live fish?
- 12) Other than Aharon, which other person mentioned in this week's Parsha was a *שולום*?
- 13) On whose throne were the images of Nadav and Avihu found?
- 14) Why wasn't the snake included in the eight *Sheratzim* [or why wasn't it added as a ninth?]

ANSWERS

- 1) If one eats any forbidden creature that is whole [*Biryah*], he receives *Malkos Mi'd'oraysa*, even if it was smaller than a *Kezayis* (see Rashi, Shavuos 21b, Tos., Chullin 96).
- 2) A kosher fish found in the digestive tract of a non-kosher fish may be eaten (Yoreh Deah 83:9).
- 3) There is an argument among certain Acharonim concerning a Kohein who cannot elevate his hands, if he may go to *Duchan*: The Shevus Yaakov (II:1) permits him. The Nodah B'Yehuda (Kama, Orach Chaim 5) and Avnei Nezer (Orach Chaim 31) forbid him.
- 4) A fish must have at least one fin and one scale in order to be Kosher (see Yoreh Deah 83:1).
- 5) The *Livyoson* is a kosher fish (Chullin 67b).
- 6) Less than twenty years old (Zohar, Parshas Acharei, cited in Seder Hadoros, 2488).
- 7) Two threads of fire came from the Kodesh Kodoshim and divided into four threads, and two entered the nostrils of Nodov and two entered the nostrils of Avihu (Sanhedrin 52a).
- 8) According to the Midrash Hagadol (cited in Lemechaseh Atik by Hagaon Rav Chaim Kanievsky, ZT"l), that was the Bracha that Moshe and Aharon gave Bnei Yisroel on the eighth day of the *Milu'im* (see Rashi on Vayikra 9:23).
- 9) A number of answers are given: a) The concept of *איין קטיגור וכר' עבודת פנים* does not apply to an action that comes specifically to rectify the original sin (Yefei To'ar, Binyan Ariel, Divrei Shaul). b) Aharon himself did not

in any way form the *Eigel* - the *Mechashfim* of the *Eirev Rav* did so (see Ohr Hachaim Hakadosh). c) The concept of *איין קטיגור וכר' עבודת פנים* applies only to Avoda in *Kodesh Kodoshim* and to the Shofar that is *ליזכרון* and thus considered like *עבודת פנים* (Mizrachi).

- 10) No (Rema, Yoreh Deah 13).
- 11) No, there is a prohibition of *'בל תשקצרו'* (ibid.).
- 12) *Uziel*, the uncle of Aharon (Sifra, Shmini 1).
- 13) The throne of Shlomo Hamelech (Targum Sheini 1:2).
- 14) Snakes were not included in the *Sheratzim* that are *מטמאים* when they die so that people will not refrain from killing them to avoid becoming defiled (Rabbeinu Bachya 11:30, D'H' V'hachomet).

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on *שמחות* and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*